

Náruč - Pomoc det'om v kríze

Výročná správa 2014

SPRÁVNÁ RADA

Ing. Miroslava Bendžalová – predsedníčka

Mgr. Jana Braciníková

Mária Leitmanová

Ing. Ľuboslava Kvasnicová

PaedDr. Melánia Špániová

PhDr. Jana Štúrová, PhD

pomoc deťom
v kríze

Aby deti žili v bezpečí a bez násillia

UVODNÉ SLOVO IVANA LEITMANA, VÝKONNÉHO RIADITEĽA

Vážení priatelia,

Pre tých z Vás, ktorí sa zaujímate o činnosť Náruče, sa v rámci svojich možností snažíme podávať priebežné informácie na našej vynovenej internetovej stránke aj na Facebooku. Pre úplnosť by sme Vám však aj touto formou chceli sprostredkovať, čím sme žili v roku 2014.

Nájdete tu aktualizované informácie o našej práci s deťmi aj dospelými v Detskom krízovom centre Náruč či v našich poradniach pre obeť domáceho násillia, doplnené o priblíženie celého radu podporných, preventívnych a vzdelávacích programov. V závere uvádzame tiež podstatné ekonomické informácie.

Naša správa by nebola úplná, keby sme nespomenuli naše snahy v oblasti presadzovania práv a záujmov detí ohrozených násillím. Spomedzi advokačných aktivít spomeniem aspoň niekoľko. Ako akreditovaný subjekt, člen Koalície pre deti a Asociácie krízových stredísk sme sa podieľali na práci expertnej skupiny pracujúcej na príprave novely zákona č. 305 o sociálnoprávnej ochrane a sociálnej kuratele. V spolupráci s Národným koordináčnym strediskom pre riešenie problematiky násillia páchaného na deťoch sme v rámci okrúhleho stola otvorili diskusiu na tému sexuálneho zneužívania detí. Zúčastnili sme sa celého radu ďalších okrúhlych stolov a pracovných stretnutí profesionálov pracujúcich s ohrozenými deťmi a rodinami. V závere roka nás potešilo stretnutie s prezidentom Kiskom na pôde našej poradne v Čadci, ktoré sme vnímali nielen ako poctu a ocenenie našej práce, ale tiež ako príležitosť zviditeľniť problematiku násillia páchaného na deťoch a potrebu ďalšieho skvalitňovania systému pomoci takto ohrozeným deťom.

O ďalších našich programoch a projektoch sa podrobnejšie dočítate na nasledujúcich stránkach. Na tomto mieste by som sa chcel čo najsrdečnejšie poďakovať všetkým našim partnerom, sponzorom, donorom aj dobrovoľníkom. Bez Vašej pomoci by sme sotva dokázali plniť naše poslanie. VĎAKA

ROK 2014 Z POHLADU RÓBERTA BRACINÍKA, RIADITEĽA DKC NÁRUČ

Pri bilancovaní minulého roka sa mi vynára niekoľko dôležitých momentov:

V prvom rade je to intenzívna práca s rodinami našich detí, ktorú umožnilo posilnenie odborného tímu o ďalšiu psychologičku a sociálnu pracovníčku. Vzniklo akési sanačné kvarteto (interne nazývané S4), ktorého pracovníčky mohli v miere väčšej ako doteraz vyhladávať ohrozené deti v pôvodnom prostredí, intenzívnejšie pracovať na ich

psychosociálnej rehabilitácii a napokon zvýšiť pomer detí, ktoré sme mohli vrátiť do sanovanej (ozdravenej) rodiny. Celkovo to vychádza, že až 3/4 detí umiestnených v DKC Náruč sa vracia späť do pôvodnej rodiny. Tu si treba uviesť, že ide o rodiny, kde dochádza skôr k hrubému zanedbávaniu, ako k týranu či sexuálnemu zneužívaniu. Prácu s týmito rodinami vnímame ako preventívnu aktivitu, ktorej cieľom je zabrániť rozpadu rodín a následnému umiestneniu detí do ústavnej starostlivosti. Rodičom podávame pomocnú ruku, aby zmobilizovali svoje sily a zásadným spôsobom zlepšili svoje vzťahy v rodine, ako aj celkovú úroveň starostlivosti o deti.

Odoberanie detí z rodín orgánmi Sociálno-právnej ochrany je téma citlivá a aktuálne rezonuje v celej našej spoločnosti. V Náruči nie sme za to, aby deti končili v inštitucionálnej starostlivosti, no na druhej strane roky varujeme pred nevšímavosťou a ignorovaním utrpenia tisícok detí, ktoré zažívajú násillie zo strany najbližších. Veríme, že práve vyššie spomínané aktivity názorne prezentujú náš postoj i úsilie na tomto poli.

Napriek tomu sme sa i my dostali koncom roka do paľby poloprávd a lží zo strany bulváru v prípade dieťaťa, ktoré k nám bolo umiestnené z iniciatívy orgánov sociálnoprávnej ochrany a na základe rozhodnutia súdu. Za situácie, keď sme s ohľadom na dieťa nemali možnosť odrážať nezmyselné útoky argumentmi, bola pre nás táto situácia ťažká, ale i poučná. Čo nám dodávalo silu bolo zistenie, že aj vo chvíľach, keď sme čelili vrcholiacej kampani, sa za nás postavili mnohí naši priaznivci a dlhoroční partneri. V núdzi poznáš priateľa – ďakujeme!

Je veľa vecí, ktoré treba zmeniť či vylepšiť v systéme ochrany detí na Slovensku. Preto sme uvítali, že v minulom roku sa začali intenzívne rokovania o podobe nového zákona o sociálno-právnej ochrane detí, ktorých sme boli súčasťou. Do našich návrhov sme mohli premietnuť viaceré naše skúsenosti a osvedčené prístupy v práci s ohrozenými deťmi a ich rodinami. Veríme, že nový zákon uzrie svetlo sveta do konca roka 2015 a okrem iného prinesie zrovnoprávnenie financovania nešťátnych krízových stredísk a nám tak umožní pokračovať v aktivitách, ktoré sa nám darí udržať naozaj len z posledných síl.

O to viac si ceníme, keď nás mnohí naši partneri a podporovatelia posilňujú v našej práci a presviedčajú, že sa netreba báť. Za všetkých spomeniem kolektív ľudí zo žilinského KROS-u, ktorí si okrem finančnej podpory opakovane našli čas pre naše deti. Hrové popoludnia či spoločné výlety presahujú rámec bežnej filantropie a vypovedajú o povýšení partnerstva na priateľstvo. Podobne preskočila iskra so zamestnancami žilinskej pobočky poisťovne Kooperatíva. Nemožno nespomenúť Pala Prekopa a ľudí zo SEVIS-u, ktorí nás minulý rok prizvali k usporiadaniu netradičných majstrovstiev sveta v hre Klobúčik hop! Okrem finančnej podpory z výťažku akcie sa naše deti mohli stať členmi rozhodcovského tímu, čo bola pre nich úplne nová, povznášajúca skúsenosť. Bolo radosť sledovať deti, ako oduševnene dohliadajú nad férovosťou súťaže☺.

Okruh našich podporovateľov sa pomaly rozrastá a to nás posilňuje v odhodlaní pokračovať v našej práci. Touto cestou ďakujem všetkým, ktorí ste pri nás minulý rok stáli.

DETSKÉ KRÍZOVÉ CENTRUM NÁRUČ

DKC Náruč v číslach

Počet všetkých klientov DKC: **43** (z toho 3 matky)
Novoprijatých v roku 2014: **30**

- Návrat do pôvodnej rodiny **19 detí**
- Do pestúnskej starostlivosti: **4 detí**
- NOS/Osvojenie **0 detí**
- Do profesionálnych rodín: **3 deti**
- Do detských domovov: **1 dieťa**
- Do iných zariadení: **3 deti+1 matka**

Vekový rozsah klientov DKC Náruč:

0 – 1 rok: **2 deti**
2 – 3 roky: **4 deti**
4 – 6 rokov: **4 deti**
7 - 15 rokov: **25 detí**
16 -18 rokov: **5 detí**
Nad 18 rokov: **3 matky**

Hlavné dôvody prijatia:

- podozrenie z týrania/týranie **14 detí**
- vážne zanedbávanie **24 detí**
- opustenie dieťaťa **2 deti**
- sexuálne zneužívanie **3 deti**

Priemerná doba pobytu dieťaťa: **116 dní**

POMOC DEŤOM V DKC NÁRUČ

DKC Náruč má kapacitu 22 klientov. K 31.12. 2014 sme komplexnú starostlivosť poskytli vyše 530 deťom a 52 matkám s deťmi.

Deťom a rodinám umiestneným v DKC Náruč poskytujeme krízovú intervenciu, ubytovanie, psychologickú, sociálnu a liečebno - pedagogickú starostlivosť, zabezpečenie školskej a zdravotnej starostlivosti a množstvo ďalších podporných programov podľa potrieb a záujmov detí.

Aj v roku 2014 sme naše úsilie smerovali k tomu, aby deti našli u nás prívetivé prostredie, špecializovanú odbornú pomoc a láskavú starostlivosť cielene zameriavanú na ich celkovú psychosociálnu rehabilitáciu, posilnenie vnútorných zdrojov a rozvoj životných a sociálnych zručností.

V porovnaní s minulými rokmi sme ešte posilnili dôraz na komplexnú prácu s ohrozenými rodinami, a to v troch dôležitých fázach: v období, keď dieťaťu ešte len hrozí vyňatie z rodiny, počas umiestnenia dieťaťa v inštitucionálnej starostlivosti a po návrate dieťaťa do rodiny.

Vďaka úsiliu celého tímu DKC Náruč sa 19 detí mohlo vrátiť do vlastných rodín, 3 deti boli umiestnené do profesionálnych rodín a 4 deti do pestúnskej starostlivosti. Ďalším 3 deťom s matkou sme pomohli nájsť náhradné ubytovanie v inom zariadení.

PORADNE NÁRUČ

Pre obeť domáceho násillia slúžia 2 naše poradne: **Poradensko-tréningové centrum Náruč v Čadci a Poradňa pre rodinu v kríze Náruč v Žiline.**

Ľuďom, ktorí vyhľadajú našu pomoc, poskytujeme široké spektrum služieb, predovšetkým však špecializované poradenstvo pre obeť domáceho

násillia. **Naše služby k 31.12.2014 využilo 2 108 klientov (v roku 2014 vyše 500, z toho 172 novo zaevidovaných).**

V rámci sociálneho poradenstva obeťom pomáhame riešiť najpálčivejšie sociálne problémy, zorientovať sa v možnostiach pomoci, ktorú im zo zákona môže poskytnúť obec alebo štát či sprostredkovať im kontakt na ďalšie pomáhajúce inštitúcie či odborníkov.

Na sociálne poradenstvo nadväzuje právne poradenstvo a právna pomoc v oblastiach akými sú vypracovanie písomných podaní na súdy a políciu, ako aj všetky druhy podaní na súdy do občiansko-právnych konaní.

Neoddeliteľnou súčasťou pomoci obeťom domáceho násillia je psychologické poradenstvo, v rámci ktorého sa zameriavame na prekonanie krízy a tiež na ich celkový osobnostný rozvoj, ktorý im pomôže vyrovnáť sa s prežitými útrapami a ľahšie sa zaradiť do normálneho života.

Naša poradňa v Čadci pokračovala v poskytovaní doplnkových podporných služieb, zrealizovala početné preventívne aktivity a napomáhala sieťovaniu inštitúcií, ktoré v Kysuckom regióne prichádzajú do styku s rodinami ohrozenými domácim násillím a inými sociálno-patologickými javmi.

Z podporných Programov PTC Náruč v Čadci

❖ Program „Ja a mama“

V rámci programu Ja a mama, ktorý je zameraný na posilňovanie vzťahových väzieb medzi deťmi a matkami sa v roku 2014 zrealizovalo celkom 10 stretnutí. Ide o program, ktorý je určený pre týrané ženy ohrozené nielen násillím v partnerskom vzťahu, ale aj narušenými vzťahmi s deťmi. Stretnutia umožnili účastníckam lepšie komunikovať, zlepšovať rodičovské spôsobilosti, upevňovať vzťahovú väzbu s deťmi a deťmi a predchádzať poruchám správania u detí.

❖ Denný letný tábor pre deti aj rodičov

Aj v roku 2014 zorganizovalo PTC Náruč pre deti z ohrozených rodín denný letný tábor sociálnych zručností pre 26 detí. Venovali sa im 4 pracovníčky poradne a dobrovoľníci, ktorí prispeli k úspešnému priebehu tábora a pre deti pomohli vytvoriť bohatý program.

Pilotne sme medzi účastníkov okrem detí zaradili aj 3 matky z ohrozených rodín. Zapojenie matiek do programu tábora sa ukázalo ako veľmi dobrý podporný a terapeutický prvok, a to nielen pre matky, ale pre všetky zúčastnené deti, keď tu vznikla špeciálna atmosféra rodinného tábora.

❖ Pobytový tábor pre deti klientok PTC Náruč Čadca

V roku 2014 nás, resp. deti našich klientok opäť potešil dlhodobý partner – *Rádio Expres*, vďaka ktorému mohlo 6 detí zažiť radosť z chvíľ na letnom tábore „Dobrý skutok“ sa konal v Račkovej Doline v Západných Tatrách v lete 2014.

❖ Preventívne aktivity pre deti

V roku 2014 pracovníčky našej čadčianskej poradne pokračovali v preventívnom úsilí

zameranom na predchádzanie násilíu páchaného v rodinách.

Pre 269 škôlkarov sme zrealizovali preventívny program Kiko a ruka, pričom sme zároveň nadviazali spoluprácu s 25 učiteľkami materských škôl (počas 23 prevencií).

Preventívne aktivity sme realizovali aj pre žiakov základných škôl a študentov stredných škôl. Oslovili sme 610 žiakov základných a stredných škôl v 43 triedach.

❖ **Školiace aktivity**

Tento rok realizovali ústredné orgány štátnej správy pre pracovníkov odborov sociálnych vecí v každom okrese 5 dňové a 3 dňové vzdelávacie školenia zamerané na správne systémové riešenie detí týraných, zneužívaných a zanedbávaných. Vedúca našej poradne, Jarka Majáková, bola jednou z piatich lektoriek tohto vzdelávania.

❖ **Arteterapeutické stretnutia**

Arteterapeutické stretnutia sa konali individuálne aj skupinovo v PTC Nárúč i priamo v rodinách. V roku 2014 bolo zrealizovaných 16 stretnutí. Cieľom tvorby bolo sebaujadrenie, rozvíjanie tvorivosti a odstránenie alebo zmiernenie psychickej záťaže. Deti vďaka arteterapii projektovali svoje pocity do kresby alebo iných výtvarných prác. Práce detí, ktoré vzišli z týchto stretnutí, napomohli lepšiemu pochopeniu detí, ich aktuálneho duševného rozpoloženia aj významu prebiehajúcich zmien v ich živote.

❖ **Špeciálne podporné programy**

PTC Nárúč vďaka pomoci individuálnych darcov sprostredkovala ohrozeným rodinám potraviny, šatstvo, obuv, hračky, školské potreby, elektrospotrebiče, nábytok, bezplatné permanentky na plaváreň... V spolupráci s Nadáciou J&T sa nám z našej klientely podarilo vytipovať 12 rodín, ktoré sa nachádzali v krízovej sociálnej situácii a ktoré s našim odporúčaním uspeli v žiadosti o finančnú pomoc v programe pomoci pre rodiny v núdzi.

❖ **Dobrovoľnícka a absolventská činnosť ako účinný nástroj zamestnávania**

Už po niekoľko rokov sa snažíme prostredníctvom uvedených aktivačných nástrojov ÚPSVaR v Čadci zamestnávať rodičov, ktorí žijú v hmotnej núdzi a za znevýhodnených podmienok. V roku 2014 sme takto sprostredkovali prácu 8 osobám.

Rok 2014 v PTC Nárúč očami Jarky Majákovéj, vedúcej poradne v Čadci

Každý rok je na našom pracovisku iný. Listujem v pamäti a z roku 2014 sa mi okrem každodennej práce vybavujú udalosti a situácie, ktoré najväčšmi ovplyvnili život našej poradne.

Náročné marcové sťahovanie z Májovej UL. na Potočnú Ul. 2836, ktoré nám dalo poriadne zabráť, no prinieslo výrazne lepšie podmienky pre klientelu aj pracovníčky poradne... Personálne zmeny, keď dve dlhoročné poradkyne odišli na materskú dovolenku a vymenili nárúčovské deti za vlastné... Príchod nových poradkýň do tímu, komplikovaný a dlho odkladaný, pretože projekt ESF, ktorý nám mal v tomto pomôcť, bol oproti plánu spustený

s takmer ročným oneskorením a zaťažil Nárúč spôsobom, ktorý takmer položil celú organizáciu. Doteraz sme sa z toho ešte celkom nezotavili... A na dôvažok ďalšia rana – oznámenie z VUC, že pre nedostatok financií znižujú príspevok na poradňu takmer o polovicu... Hrozba uspatia činnosti poradne na neurčito ...

Našťastie, prišli aj svetlé okamihy. Na poslednú chvíľu zažehnaná kríza udržateľnosti vďaka pomoci našich partnerov z EPH. Návšteva prezidenta Kisku na sklonku roka 2014. Po nej ďalšie pozitívne momenty – magický Mikuláš pre deti z Nárúče v hoteli Tatra, ktorý sme pre nedostatok financií už ani neplánovali, ďalší Mikuláš v prezidentskom paláci, benefičný koncert mesta Čadca či akcia kamión Coca-Cola v prospech Nárúče... Všetky tieto udalosti nám dodali nádej, že sme neostali celkom bez podpory, že má zmysel pokračovať v našej práci.

Málokto tuší, že popri poskytovaní špecializovaného poradenstva a mnohých ďalších aktivitách vymenovaných v tejto výročnej správe sa boríme s problémami udržateľnosti a rok čo rok bojujeme o prežitie. Keď sa s ľuďmi bavím na túto tému, zisťujem, že väčšina z nich žije v presvedčení, že našu prácu financuje štát. Žiaľ, nie je to tak. Pravidelne 60 - 70% nákladov na činnosť poradne pokrývame z peňazí získaných z projektov, od donorov, sponzorov, z asignácie 2% z daní. Sama sa čudujem, že to už deviaty rok zvládam. Žeby nebeský manažment? Aj to, ale hlavne ďakujem mojim skvelým kolegyniam a rodinám, s ktorými pracujeme a u ktorých vidíme výsledky našej práce. Bez týchto dvoch vecí by som to už dávno vzdala. A samozrejme, veľká vďaka patrí všetkým našim podporovateľom.

PRÁCA S OHROZENÝMI DEŤMI A RODINAMI

Spomedzi priorit vyhlásených **Úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny** v Žiline, Čadci, Kysuckom Novom Meste a Martine sme sa ako akreditovaný subjekt zamerali na výchovno-rekreačné a výchovno-sociálne programy, sanáciu rodín a výchovné programy.

V rámci výchovno-rekreačných a výchovno-sociálnych programov 6 našich lektorov pracovalo so 43 deťmi vo veku 10-15 rokov na táboroch tematicky zameraných ako „Indiánska osada“ a „Dobré skutky“.

Cieľom programov bolo podporovať a posilňovať pozitívne zmeny, vzťahy a návyky, odstrániť alebo zmierniť poruchy v správaní detí, rozvíjať ich sociálne zručnosti, vštepiť im potrebné návyky a zabezpečiť vhodné využitie voľného času.

Po rokoch praxe s touto náročnou skupinou detí neskromne konštatujeme, že sa nám týmto spôsobom darí dosiahnuť veľa úspechov a šťastných koncov zúčastnených detí.

Práca s rodinami v spolupráci s ÚPSVaR (sanácie, výchovné opatrenia)

ÚPSVaR Martin:

Do sanácie rodinného prostredia bolo prvotne zaradených 9 rodín. Z toho v jednej rodine sanácia neprebehla, pretože rodičia sa vzdali detí... Podobne bola naša práca zabrzdená ešte v počiatkoch v ďalších dvoch rodinách vytipovaných

odborom sociálnoprávnej ochrany, keďže v jednom prípade dieťa išlo do náhradnej osobnej starostlivosti a v ďalšom vybratá rodina toto opatrenie odmietla. Napokon sme v rámci tohto opatrenia teda pracovali so šiestimi rodinami (s 9 dospelými a 23 deťmi). V rodinách kde sanácia prebiehala, došlo k úprave pomerov, posilneniu detí aj rodičov. S rodinami sme naďalej v kontakte, navštevujeme ich, informujeme sa, ako sa majú. Vo väčšine prípadov však cítime, že sa žiada v sanácii pokračovať, pretože sa ukazuje, že na výraznejšie zlepšenie situácie v rodinách je potrebný dlhší čas.

ÚPSVaR Žilina – Kysucké Nové Mesto

Pracovali sme s 5 rodinami (6 rodičov a 10 detí). V troch prípadoch bola naša práca zameraná na stabilizáciu rodinného prostredia a udržanie detí v rodinách, čo sa podarilo. V jednom prípade sme riešili otázku návratu detí z NRS do starostlivosti rodiča, čo sme napokon zo závažných dôvodov neodporúčali. Zaujímavosťou sa vyvinul prípad mladej mamičky, ktorej sme pomohli odpútať sa od násilného partnera a poskytli sme jej útočisko v DKC Nárúč.

ÚPSVaR Čadca:

V tomto prípade sme pracovali s 3 rodinami (6 rodičov a 7 detí). Realizovali sme i výchovný program pre 2 rodiny (pracovalo sa s 3 rodičmi a 5 deťmi). S jednou rodinou bol ukončený program, kvôli nespolupráci. V danej rodine boli diagnostikované signály násilia páchaného na deťoch, zanedbávanie zo strany rodičov (otec vo výkone trestu). V ostatných rodinách sa podarilo naplniť čiastkové ciele stanovené v kontraktach. S členmi niektorých rodín pokračujeme v spolupráci aj po ukončení programu.

Na sanácii a výchovných opatreniach sa podieľalo 10 profesionálov (6 sociálnych pracovníčok, 3 psychologičky a sociálny pedagóg).

Z PROJEKTOV NÁRUČE V ROKU 2014

„Podporné programy pre rodiny v kríze ako efektívny nástroj ochrany detí pred násilím“ (júl 2013 – jún 2015).

Projekt realizujeme vďaka podpore Finančného mechanizmu EHP, ktorého hlavnými donormi sú Nórsko, Island a Lichtenštajnsko.

Ide o pilotný projekt Detského krízového centra Nárúč zameraný na rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb určených deťom ohrozenému násilím a rodine v kríze. Cieľom projektu je prostredníctvom podporných sociálnych služieb zefektívniť ochranu detí ohrozených násilím v rodine, posilniť vyhľadávaciu činnosť a pracovať s rodinami, aby sa predišlo ich úplnému zlyhaniu a umiestneniu detí do ústavnej starostlivosti. V roku 2014 sme intenzívne pracovali s 26 rodinami, z toho v 18 prípadoch išlo o rodiny detí už umiestnených v DKC Nárúč. Celkovo sa náš projekt v roku 2014 dotkol 48 rodín, kde sme mali dosah na 101 detí a 69 dospelých rodinných príslušníkov.

„Nárúč pre rodinu“ (september 2013 – júl 2014)

Projekt finančne podporil Fond Hodina deťom, ktorý zriadila a spravuje Nadácia pre deti Slovenska.

Projekt svojou filozofiou nadviazal na projekt "Nárúč pre dieťa v kríze". Jeho cieľom bolo poskytnúť pomoc dieťaťu a rodine pri riešení ich krízovej situácie a predchádzať ďalšiemu násiliu a zanedbávaniu dieťaťa. Projekt v sebe spájal odbornú psychologickú - terapeutickú prácu s deťmi, prácu s rodičmi / dôležitými dospelými a praktické aspekty výchovy, za podpory zmysluplného využitia spoločného času a posilňovania rodinných vzťahov formou skupinových tvorivých, športových a rekreačných aktivít. Takto sa nám podarilo zrealizovať výlet rodičov a detí spojený s opekačkou, veľkonočné tvorivé dielne a hrový deň pre rodičov a deti, či vzdelávaco-rekreačný pobyt pre rodiny, ktorého sa zúčastnilo 6 rodičov a 14 detí. S rodičmi sme na rodičovských skupinách riešili problémy, s ktorými sa každodenne potýkajú, kým deti mali priestor pre tvorivé aktivity.

Do projektu bolo priamo zapojených 38 detí a mladých ľudí v krízovej situácii, 11 súrodencov a 27 dospelých rodinných príslušníkov (rodičov, iných príbuzných).

„Skvalitnenie a rozšírenie odborných služieb DKC Nárúč“ (máj – september 2014)

Projekt podporil Nadačný fond Kia Motors Slovakia v Nadácii Pontis.

Cieľom projektu bolo rozšírenie interiérového a materiálno-technického vybavenia 2 poradní a krízového centra OZ Nárúč. Umožnil nám skvalitniť poskytovanie sociálno-právneho a psychologického poradenstva a vytvoriť, resp. dovybaviť priestory pre prácu s deťmi za účelom hrových, arteterapeutických a relaxačných aktivít.

Vďaka projektu sme zriadili a zútlunili konzultačné miestnosti v našich poradniach v Čadci, Žiline a v krízovom centre Nárúč, kde tak môžeme paralelne poskytovať poradenstvo viacerým klientom. Taktiež sme vytvorili a materiálom vybavili hrové kútiky pre deti, ktoré nám umožňujú popri dospelých ponúkať aj psychologické a podporné služby pre našich najmenších klientov hravou a tvorivou formou. Psychologickú prácu v DKC Nárúč sme obohatili o metodiku Scénotestu.

Zariadené priestory aj po ukončení projektu naďalej využívame na odborné poradenstvo a skupinové podporné služby (detské skupiny, kluby, denný tábor), ktoré pomáhajú klientom Nárúče zvládať náročné životné situácie.

„Nárúč pre rodiny ohrozené domácim násilím“ (PTC Nárúč, Čadca)

Projekt finančne podporila Nadácia J&T

Projekt bol zameraný na posilnenie udržateľnosti špecializovaného poradenstva a podporných programov pre obe domáceho násilia v Poradensko-tréningovom centre Nárúč v Čadci. Jeho cieľovou skupinou boli týrané ženy, deti a rodiny ohrozené domácim násilím. Projekt nám umožnil pokračovať v poskytovaní špecializovaného poradenstva pre obe domáceho násilia, pokryť značnú časť prevádzkových nákladov na činnosť poradne, zrealizovať početné preventívne programy pre deti z materských, základných a stredných škôl a doplniť si odbornú literatúru v našej knižnici a, čo nám v uplynulom roku urobilo najväčšiu radosť, pokryť podstatnú časť nákladov na kúpu auta pre efektívnejšiu terénnu sociálnu prácu a prevenciu.

„Pomoc v krízovej situácii“ (PTC Náruč, Čadca)

Projekt finančne podporil EPH prostredníctvom Nadácia J&T

Projekt nám umožnil preklenúť krízovú situáciu potom, ako sa naše poradne zapojili do projektu ESF, ktorý kvôli nekonečným administratívnym prietahom nielenže nebol spustený v plánovanom termíne, ale aj po uzavretí zmluvy brzdil financovanie poradenských služieb Náruče, pretože úplne odčerpal skromné rezervné zdroje našej organizácie. Vďaka včasnej finančnej pomoci sme dokázali krízovú situáciu prekonať a pokračovať v poskytovaní poradenstva v rozsahu a kvalite porovnateľnej s minulými rokmi.

Na tomto mieste považujeme za dôležité vyjadriť Nadácii J&T osobitné poďakovanie, pretože už po niekoľko rokov nám podporou našich projektov umožňuje pokračovať v činnosti našej poradne v Čadci.

„Bližšie k deťom“ (Máj 2014 – September 2015)

Projekt vznikol v snahe posilniť preventívne programy pre žiakov základných škôl žilinského regiónu a v zvýšenej miere využívať možnosti internetu a sociálnych sietí na pomoc deťom ohrozeným násilím. Ambíciou projektu je prispieť k zvýšeniu informovanosti detí o možnostiach ochrany pred násilím, motivovať ich, aby o násilí nemlčali a v prípade potreby vyhľadali pomoc – či už pre seba, alebo pre iné ohrozené deti. V roku 2014 sme na žilinských školách zrealizovali 20 preventívnych aktivít pre 373 detí v 20 triedach a 7 školách. Oslovených bolo tiež 24 pedagógov. Pilotne sme spustili našu internetovú poradňu a Facebook pre deti. Informovanosť detí bola navyše posilnená prostredníctvom informačných letákov a plagátov.

Projekt sa realizuje vďaka podpore Islandu, Lichtenštajnska a Nórska prostredníctvom Programu aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizuje Nadácia Ekopolis v spolupráci s Nadáciou pre deti Slovenska a SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien.

PROJEKTY, NA KTORÝCH SME PARTICIPOVALI AKO PARTNERI

„Partnerstvo“- najúčinnější prostriedok pomoci deťom so sy CAN, CSA, deťom a rodinám v kríze, ktorým hrozí sociálne vylúčenie“

V spolupráci s Centrom Slniečko, n.o. a Asociáciou krízových stredísk sme sa na realizácii projektu podieľali v období od októbra 2012 do augusta 2014. Projekt bol zameraný na zvýšenie kvality sociálnych služieb, opatrení SPODaSK pre oblasť práce s týranými, zneužívanými a zanedbávanými deťmi, rodinami v kríze a rodinami, ktorým hrozí sociálne vylúčenie. Spomedzi najpodstatnejších výstupov projektu spomenieme popri práci s ohrozenými rodinami v ich prirodzenom prostredí tiež spracovanie štandardov kvality pre vykonávanie opatrení SPOD a SK v krízových strediskách, spracovanie metodických postupov pre sociálnych pracovníkov, učiteľov, psychológov a policajtov, a to nielen v textovej, ale aj vo filmovej podobe.

Tento Švajčiarsko- Slovenský projekt bol podporovaný prostredníctvom Programu švajčiarsko- slovenskej spolupráce v rámci rozšírenej Európskej únie.

„Prevenčia a eliminácia násillia na ženách“ (jún 2014 – december 2015)

Na realizácii tohto projektu sa Náruč ako partner podieľa v spolupráci s Inštitútom pre výskum práce a rodiny (hlavným riešiteľom projektu) a ďalšími MVO pôsobiacimi v oblasti pomoci obetiam domáceho násillia.

Ide o národný projekt, ktorý je zameraný na priamu podporu špecializovaných sociálnych služieb pre ženy zažívajúce násillie. Prostredníctvom 9 partnerov projektu, podporou ich odborných personálnych kapacít sa špecializované sociálne služby stabilizujú a rozširujú. V spolupráci s partnermi projektu sa zriadi aj Národná nonstop bezplatná linka pre ženy zažívajúce násillie a špecializované dištančné internetové poradenstvo. Celkovo sa pomôže viac ako 1 500 ženám zažívajúcim, ohrozeným alebo v minulosti vystavených rôznym formám násillia.

Projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

„Zapojenie MVO do tvorby národných politik v téme sociálnoprávnej ochrany detí“ (máj 2014 – Október 2015)

Na projekte spolupracujeme so zadávateľom projektu, Centrom Slniečko, n.o. a ďalšími MVO pôsobiacimi v oblasti ochrany detí pred násilím.

Projekt ma za cieľ zaplátať diery v kapacitách MVO a poskytnúť ich zástupcom adekvátne možnosti zapojiť sa profesionálnym spôsobom do tvorby politik. Taktiež má zaisťiť potrebnú kvalitu práce, aby sa z MVO stali pre štátnu správu relevantní partneri schopní v danom časovom horizonte a v danej kvalite prispieť k zlepšeniu vzájomnej spolupráce.

Náruči projekt umožnil pokračovať v zvýšenej miere v jej advokačnom úsilí zameranom na zlepšenie systému ochrany detí pred násilím.

Projekt sa realizuje vďaka podpore Islandu, Lichtenštajnska a Nórska prostredníctvom Programu aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizuje Nadácia Ekopolis v spolupráci s Nadáciou pre deti Slovenska a SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien.

POĎAKOVANIE NA ZÁVER

Ďakujeme partnerom zo štátnej a verejnej správy, prispievateľom, známym aj neznámym darcom 2%, všetkým priaznivcom, priateľom, ktorí účasťou na spoločných podujatiach spestrujú život našim deťom v krízovom centre. Osobitne ďakujeme našim dobrovoľníkom, ktorí bez nároku na odmenu, z pocitu zodpovednosti a pre radosť z pomoci iným venujú našim deťom a rodinám veľkú časť svojho voľného času..

Vašu pomoc a podporu si nesmierne ceníme a aj touto cestou Vám za ňu ešte raz ďakujeme.

2014: OPIS NAJVÝZNAMNEJŠÍCH PRÍJMOV PODĽA ZDROJOV

ZDROJE PRÍJMOV	VÝŠKA PRÍJMU V EUR	PODIEL V %
Dotácie zo štátneho a verejného rozpočtu	237 480	56,390
Žilinský samosprávny kraj - DKC	69 377	
Žilinský samosprávny kraj - Poradne	33 263	
Mestský úrad Krásno nad Kysucou	140	
Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	126 500	
Mesto Žilina	3 000	
Združenie miest a obcí Kysúc	5 000	
Mesto Čadca	200	
Projekty/Granty	138 346	32,879
Ostatné príjmy – tržby z predaja služieb a iné	260	0,060
Úroky z účtov v banke	6	0,001
Príjmy od fyzických osôb	11 537	2,730
Príjmy od iných organizácií	5 650	1,340
Príjmy z 2 %	26 653	6,320
Príjmy zo zbierky Kysúc	1 206	0,280

2014: OPIS A VYČÍSLENIE NAJVÝZNAMNEJŠÍCH POLOŽIEK VÝDAVKOV

Materiálne náklady	
kanc. potreby, stravné, PHM...	31 606
Spotreba energie (voda, el. energie, plyn)	12 494
Služby (poštovné, telefóny, náklady na konkrétne akcie, poplatky banke...)	3 485
Obuv, hračky, potreby pre deti	3 696
Mzdové náklady celkom	311 903
Cestovné detí a klientiek	2 014
Zákonné soc. poistenie, soc. fondy	8 953
Náklady na tábory	26 184
Daň	57
Iné náklady	2 586
Odpisy	14 619
Poskytnuté príspevky	3 985

SÚVAHA

Účet		AKTÍVA	PASÍVA
021	Budovy, haly a stavby	178469	
022	Stroje, prístroje a zariadenia...	41987	
023	Dopravné prostriedky	31846	
028	Drobný dlhodobý majetok	29322	
042	Obstaranie dlhodobého hm. majetku	0	
112	Syntetický účet 112 spolu	183	
211	Syntetický účet 211 spolu	38	
221	Syntetický účet 221 spolu	42481	
261	Peniaze na ceste	0	
311	Odberatelia	0	
335	Iné pohľadávky	0	
315	Ostatné pohľadávky	2757	
348	Dotácie územné samosprávy	129527	
381	Náklady budúcich období	142	
385	Príjmy budúcich období	60	
	AKTÍVA SPOLU	456812	
081	Oprávky k budovám, hal., stav.		111533
082	Oprávky k strojom, prís., zar.		34097
083	Oprávky k dopravným prostriedkom		28401
088	Oprávky k drob. DHM		29322
321	Dodávatelia		1744
323	Krátkodobé rezervy		9639
325	Ostatné záväzky		200
326	Nevyfakturované dodávky		73
331	Zamestnanci		12888
336	Zúčtovanie so soc. a zdravot. poisťov.		7795
341	Daň z príjmov		57
342	Ostatné priame dane		1141
346	Zúčtovanie so štátnym rozpočtom		0
379	Ostatné záväzky		220
384	Výnosy budúcich období		141834
411	Základné imanie		178929
428	Nevysporiadaný výsledok z min.rokov		-105890
472	Sociálny fond		1868
	Hospodársky výsledok		2961
	PASÍVA SPOLU		456812

HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK

Účet		NÁKLADY	VÝNOSY
501	Spotreba materiálu	31607	
502	Spotreba energie	12494	
511	Opravy a udržiavanie	709	
512	Cestovné	5585	
513	Náklady na reprezentáciu	220	
518	Ostatné služby	47667	
521	Mzdové náklady	231674	
524	Zákonné sociálne poistenie	80229	
527	Zákonné sociálne náklady	8953	
538	Ostatné dane a poplatky	1057	
542	Ostatné pokuty	107	
546	Dary	2033	
547	Osobitné náklady	1783	
549	Iné ostatné náklady	2586	
551	Odpisy DNM a DHM	14619	
562	Poskytnuté príspevky PO	3401	
563	Poskytnuté príspevky FO	584	
	Náklady celkom	445308	
602	Tržby z predaja služieb		2462
644	Úroky		6
647	Ostatné výnosy		139
649	Iné ostatné výnosy		750
651	Tržby z predaja DNM a DHM		200
662	Prijaté príspevky od iných organizácií		2000
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb		9537
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane – 2%		26653
667	Prijaté príspevky zo zbierok		0
691	Dotácie na prevádzku		406579
	Výnosy celkom		448326
	Výsledok hospodárenia pred zdanením		3018
591	Daň z príjmov		57
	Výsledok hospodárenia po zdanení		2961

ĎAKUJEME VÁM ZA PODPORU V ROKU 2014

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Žilinský samosprávny kraj
ÚPSVaR Žilina
ÚPSVaR Čadca
ÚPSVaR Martin
Mesto Žilina
Združenie miest a obcí Kysúc
Mesto Čadca
Okresná prokuratúra Žilina
Okresný súd Žilina

EEA Grants
Nadácia pre deti Slovenska
Nadácia Socia
Nadácia J&T
Energetický a priemyslový holding
Nadácia Markíza
Nadačný fond Kia Motors Slovakia
Nadácia ESET
Rádio Expres

Sevis, a.s. Žilina
UniCredit Leasing Slovakia, a.s.
HoReCup, s.r.o.
KROS, a.s. Žilina
Index Nosluš
VIX Žilina
ADECCO spol. s r.o.
IPA Slovakia, s.r.o.
Transpetrol
Allea, n.o.
Whirlpool Slovakia
Stredoslovenská energetika, a.s.
Koperatíva, a.s. – pobočka Žilina
INA Kysuce, a.s.
INTEGRA
AJILON (UK) LIMITED
Mobis Slovakia, s.r.o.
Carmel Auto, s.r.o. Žilina
Rotary Club Žilina
Euro Data, a.s.

Femilek Plus s.r.o.
Mestská krytá plaváreň Žilina
ENVI-EKO, s.
Leonessa - Ing. Martin Morávek
Dom farieb, Čadca
Novatech

rodina Bendžalová
rodina Kvasnicová
rodina Sandanusová
rodina Pikusová

Erika Kvapilová
Milan Fico
Miroslav Kotula
Oľga Leitmanová
Erika Koklesová
Monika Dudášová
Ivan Miho
Miroslav Miho
Ján Košturiak
Martin Páleník
Michal Mikuláš
Ivana Švaňová
Ivana Húsenicová
Kristína Frišová
Ján Kapusta
Adriana Králiková
Radovan Krčula
Michal Mikuláš
Silvia Cisáriková
Július Bárdy a Oľga Bárdyová
Zuzana Plechová
Zuzana J. Kubicová
Jozef Šamaj
Ľudmila Novotná
Iveta Rečičiarová
Monika Houbová
Iveta Jurčíková
Lucia Masárová

Osobitné poďakovanie patrí všetkým známym aj neznámym darcom, ktorí na činnosť Náručé venovali 2% zo svojich daní